

21వ అధ్యాయము

ఈ అధ్యాయములో హేమాడపంతు వినాయక హరిశ్చంద్ర తాకూరు బి.వి., అనంతరావు పాటంకర్ (పూనా), పుండరీపురము స్లిడరు గూర్చిన కథలు చెప్పెను. ఈ కథలన్నియు నానందదాయకమైనవి. ఇవి సరిగా చదివి గ్రహించినచో, ఆధ్యాత్మికమార్గమునకు దారి చూపును.

ప్రస్తావన

సామాన్యముగ మన గతజన్మ పుణ్యసముపార్జనమువలన మహాత్ముల సాంగత్యభాగ్యము పొంది, దానివలన మేలు పొందెదము. దీనికి ఉదాహరణముగా హేమాడపంతు తన సంగతినే చెప్పుచున్నాడు. బొంబాయి దగ్గరగా నున్న బాండ్రాకు ఇతడు చాలకాలము మెజిస్ట్రేటుగ నుండెను. అక్కడ పీరుమౌలానా యను మహమ్మదీయ మహాత్ముడు వినసించుచుండెను. అనేకమంది హిందువులు, పాఠశాలకులు, ఇతర మతస్థులుపోయి వారిని దర్శించుచుండిరి. హేమాడపంతు పురోహితుడగు ఇసుస్, పీరుమౌలానాను దర్శించుమని అనేకసార్లు హేమాడపంతు చెప్పెను. కాని ఏవో కారణములచేత హేమాడపంతు ఆ మహాత్ముని దర్శించలేకపోయెను. అనేకసంవత్సరముల తరువాత అతని వంతు వచ్చెను. అతడు శిరిడికి పోయి శ్రీసాయి దర్బారులో శాశ్వతస్థానమును పొందెను. దురదృష్టవంతులకు ఇట్టి మహాత్ముల సాంగత్యము లభించదు. కేవలము అదృష్టవంతులకే యట్టిది లభించును.

యోగీశ్వరుల వ్యవస్థ

అత్యంత ప్రాచీనకాలమునుండి ప్రపంచమున యోగీశ్వరుల వ్యవస్థ యున్నది. అనేకమందియోగు లనేకచోట్ల అవతరించి వారి వారికి విధింపబడిన పనులను నెరవేర్చెదరు. వారనేకచోట్ల పనిచేసినను అందరూ భగవంతుని యాజ్ఞానుసారము నెరవేర్చెదరు. కాన ఒకరు చేయునది యింకొకరికి తెలియదు. కాన ఒకరు చేసిన దానిని ఇంకొకరు పూర్తి చేసెదరు. దీనిని బోధించుట కొక యుదాహరణమీ దిగువ కలదు.

వి.హెచ్. తాకూరు

వీరు రెవిన్యూ శాఖలో గుమాస్తాగా నుండిరి. ఆయన ఒకానొకప్పుడు బెళగాం సమీపమందలి వడ్‌గాం అను పట్టణమున కొక సార్వేపార్ట్‌తో వచ్చెను. అక్కట 'అప్ప'యను కన్నడయోగిని దర్శించి వారి పాదములకు నమస్కరించెను. ఆ యోగి నిశ్చలదాసు రచించిన 'విచారసాగర' మను వేదాంత గ్రంథమును సభలో నున్నవారికి బోధించుచుండెను. తాకూర్ పోవునపుడు వారి సెలవు కోరగా వారిట్లు చెప్పిరి. "ఈ పుస్తకమును నీవు చదువవలెను. నీ వట్లు చేసినచో నీ కోరికలు నెరవేరును. ముందుముందు నీ యుద్యోగమునకు సంబంధించిన పనిమీద ఉత్తరదిక్కునకుబోయినప్పుడు నీ అదృష్టవశమున నీకొక గొప్ప మహాత్ముని దర్శనము గలుగును. వారు నీ భవిష్యత్తుకు మార్గమును చూపెదరు. నీ మనస్సునకు శాంతి ఆనందములు కలుగజేసెదరు."

ఆ తరువాత తాకూరు జున్నరుకు బదిలీ యయ్యెను. అచ్చటికి పోవుటకై నాన్వేఘాటు లోయను దాటి పోవలసియుండెను. ఈ లోయ మిక్కిలి లోతైనది. దానిని దాటుట చాల కష్టము. దానిని దాటుట కెనుబోతు తప్ప యితర మేదియు నుపయోగించరు. కావున ఎనుబోతుపై లోయను దాటుటచే అతనికి బాధకలిగెను. అచ్చటనుండి కల్యాణ్‌కు పెద్ద యుద్యోగముపై బదిలీ యయ్యెను. అచట నానాసాహెబు చాందోర్కరుతో పరియచము కలిగెను. ఆయన వలన సాయిబాబా గూర్చి యనేక సంగతులు తెలిసికొని వారిని దర్శింప కాంక్షించెను. ఆ మరుసటి దినమే నానాసాహెబు శిరిడి పోవుటకు నిశ్చయించుకొనెను. కావున తాకూరును కూడా తనతో రమ్మని యడిగెను. తాకూర్ తనకు తాణాలో సివిల్ కేసుండుటచే రాలేనని చెప్పెను. అందుచే నానాసాహెబు ఒక్కడే వెళ్ళెను. తాకూరు తాణాకు వెళ్ళెను. కాని యచ్చట కేసు వాయిదా పడెను. అతడు నానాసాహెబు వెంట శిరిడికి వెళ్ళకపోవుటచే మిక్కిలి పశ్చాత్తపడెను. అయినప్పటికి శిరిడి వెళ్ళెను. అంతకు ముందురోజే నానాసాహెబు శిరిడి విడిచి పెట్టెనని తెలిసెను. ఇతర స్నేహితులు కొందరు అక్కడ కలిసిరి. వారు తాకూరును బాబా వద్దకు దీసికొనిపోయిరి. అతడు బాబాను జూచి, వారి పాదములకు నమస్కరించి మిక్కిలి సంతసించెను. అతని కండ్లు ఆనందభాష్పములచే నిండెను; ఒడలు గగుర్పొడిచెను. కొంతసేపటికి సర్వజ్ఞుడగు బాబా యిట్లనెను. "ఇచ్చటి మార్గము అస్సా బోధించు నీతులంత సులభము కాదు. నాన్వేఘాటులో ఎనుబోతుపైన సవారిచేయుటకంటే కష్టము! ఈ యధ్యాత్మమార్గము మిగుల కఠినమైనది. దీనికి ఎంతో కృషి అవసరము." తాకూరుకొక్కనికే అర్థమగు ఆ మాటలు వినగనే యతడుయమితానంద పరవశుడయ్యెను. కన్నడయోగి చెప్పిన మాటలు యథార్థములని గ్రహించెను. రెండు చేతులు జోడించి బాబా పాదములపై

శిరస్సును బెట్టి, తనను స్వీకరించి యాశీర్వదించ వలెనని ప్రార్థించెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. “అప్పా చెప్పినదంతయు నిజమే! కాని యవన్నియు అభ్యసించి ఆచరణలో పెట్టవలెను. ఊరకనే గ్రంథములు చదువుటవలన ప్రయజనము లేదు. నీవు చదివిన విషయమును గూర్చి జాగ్రత్తగా విచారించి, అర్థము జేసుకొని, యాచరణలో పెట్టవలెను. లేనిచో ప్రయోజనము లేదు. గుర్వసుగ్రహము లేని ఉత్త పుస్తకజ్ఞానము నిష్ప్రయోజనము.” విచారసాగరము లోని సిద్ధాంతభాగమాతడు చదివియుండెను. కాని ఆచరణను శిరిడీలో నేర్చెను. ఈ దిగువ చెప్పిన యింకొక కథ కూడ నీ సత్యమును బలపరచును.

అనంతరావు పాటంకర్

అనంతరావు పాటంకర్ యను పూనా పెద్దమనుష్యుడొకడు బాబాను చూడగోరెను. శిరిడీకి వచ్చి బాబా దర్శనము చేసెను. అతని కండ్లు సంతృప్తిచెందెను. అతడానందించెను. అతడు బాబా పాదములపయిబడి, తగువిధముగా పూజించి, పిమ్మట బాబాతో ఇట్లనెను: “నేనెక్కువగా చదివితిని. వేదములను, వేదాంతములను చదివితిని. అష్టాదశపురాణములు వింటిని. నా మనస్సునకు శాంతి కలుగుట లేదు. కనుక నా పుస్తక జ్ఞానమంతయు నిష్ప్రయోజనము. పుస్తకజ్ఞానములేని నిరాడంబరభక్తులు నాకంటే మేలు. మనస్సు శాంతి పొందనిచో పుస్తకజ్ఞానమంతయు వ్యర్థము. నీ దృష్టివలనను నీ మహత్తరమైన మాటలవలనను నీవు శాంతి ప్రసాదించువని వింటిని, అందుచే నేనిచ్చటికి వచ్చితిని. కావున నాయందు దాక్షిణ్యము చూపుము. నన్ను ఆశీర్వదించుము.” అప్పుడు బాబా ఒక నీతికథను ఈ విధముగా చెప్పెను:

తొమ్మిది ఉండల గుట్టపులద్ది నీతికథ (నవవిధభక్తి)

“ఒకనాడొక వర్తకుడిక్కడకు వచ్చెను. అతని ముందు ఒక ఆడగుట్టము లద్దివేసెను. అది తొమ్మిది యుండలుగా పడెను. జిజ్ఞాసువైన యా వర్తకుడు పంచెకొంగు సాచి తొమ్మిది యుండల నందులో పెట్టుకొనెను. ఇట్లు అతడు మనస్సును కేంద్రీకరించగలిగెను.”

ఈ మాటల యర్థమును పాటంకర్ గ్రహించలేకుండెను. అందుచే నతడు గణేశదామోదర్ పురఫ్ దాదాకేల్కరు నిట్లు అడిగెను: “ఆ మాటలలో బాబా యుద్దేశమేమి?” కేల్కరు యిట్లు జవాబు ఇచ్చెను: “నాకు గూడ బాబా చెప్పినదంతయు తెలియదుగాని, వారి ప్రేరణ ప్రకారము

నాకు తోచినది నేను చెప్పెదను. ఆడగుఱ్ఱమునగా ఇచట భగవంతుని యనుగ్రహము. తొమ్మిదియుండల అద్ది యనగా నవవిధభక్తులు. అవి యేవన
 1. శ్రవణము (వినుట), 2. కీర్తనము (ప్రార్థించుట), 3. స్మరణము (జ్ఞప్తియందుంచుకొనుట), 4. పాదసేవనము (పాదసంవాహనము),
 5. అర్చనము (పూజ), 6. నమస్కారము (వంగి నమస్కరించుట), 7. దాస్యము (సేవ), 8. సఖ్యత్వము (స్నేహము), 9. ఆత్మనివేదనము
 (ఆత్మను సమర్పించుట).

“ఇవి నవవిధభక్తులు. వీనిలో నేదయిన ఒక మార్గమును హృదయపూర్వకముగ అనుసరించిన యెడల భగవంతుడు సంతుష్టి జెందును. భక్తుని గృహమందు ప్రత్యక్షమగును. భక్తిలేని సాధనములన్నియు - అనగా జపము, తపము, యోగము, ఆధ్యాత్మికగ్రంథముల పారాయణ, వానిలోని సంగతుల నితరులకు బోధించుట మొ॥నవి -- నిష్ప్రయోజనము. భక్తియే లేనిచో వేదములలోని జ్ఞానము, జ్ఞానియను గొప్ప ప్రఖ్యాతి, నామమాత్రమునకే చేయు భజన, ఇవన్నియు వ్యర్థము. కావలసినది ప్రేమాస్పదమయిన భక్తి మాత్రమే. నీవు కూడ ఆ వర్తకుడ ననుకొనుము. లేదా సత్యమును దెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్న వ్యక్తి ననుకొనుము. వానివలె నవవిధభక్తులను ప్రోగు చేయును. ఆతురతతో నుండుము. వానివలె నవవిధభక్తులను ఆచరణలో పెట్టుటకు సిద్ధముగా నుండుము. అప్పుడే నీకు మనఃస్థైర్యము, శాంతి కలుగును.”

ఆ మరుసటి దినము పాటంకర్ బాబాకు నమస్కరించుటకు పోగా, “తొమ్మిది గుఱ్ఱపులద్ది ఉండలను ప్రోగుచేసితివా లేదా?” యని ప్రశ్నించెను. అతడు తాను నిస్సహాయుడననియు, బాబా అనుగ్రహముచే మాత్రమే వానిని సులభముగా ప్రోగుచేయవచ్చు ననెను. అప్పుడు బాబా శాంతి క్షేమములు కలుగునని యాశీర్వదించెను. పాటంకర్ యపరిమితానంద భరితుడయ్యెను.

పండరీపురము స్త్రీడరు

ఒక చిన్న కథతో నీ అధ్యాయమును ముగించెదము. ఆ కథ బాబా సర్వజ్ఞుడని తెలుపును. ప్రజలను సరియైన మార్గమున బెట్టుటకు, వారి తప్పులను సవరించుటకు, బాబా సర్వజ్ఞత్వము సుపయోగించుచుండెను. ఒకనాడు పండరీపురమునుండి యొక స్త్రీడరు వచ్చెను. అతడు మసీదుకు పోయి సాయిబాబాను దర్శించెను; వారి పాదములకు నమస్కరించెను; అడుగకుండనే దక్షిణ యిచ్చెను; జరుగుచున్న సంభాషణలు వినుట కొక మూల గూర్చుండెను. బాబా యతనివైపు ముఖము త్రిప్పి యిట్లనెను. “ప్రజలెంత టక్కరులు? వారు పాదములపయి బడెదరు.

దక్షిణ నిచ్చెదరు. కానీ, చాటున నిందించెదరు. ఇది చిత్రము గాదా?” ఆ మాటలు స్లీడరుకు సూటిగ తగిలినవి. ఎవరికీ బాబా మాటలలోని అంతరార్థము బోధపడలేదు. స్లీడరు మాత్రము గ్రహించెను. కాని అక్కడ యేమియు మాట్లాడలేదు. వాడాకు పోయిన పిమ్మట, స్లీడరు కాకాసాహెబు దీక్షితుతో ఇట్లనియెను: “బాబా చెప్పినందంతయు యదార్థమే. ఆ బాణము నాపయి ప్రయోగించిరి. అది నాగూర్చియే. నేనెవరిని నిందించకూడదు, తృణీకరించరాదని బోధించుచున్నది. పండరీపురము సబ్జిక్టియగు నూల్కూర్ తన యారోగ్యాభివృద్ధికొరకు శిరిడికి వచ్చెను. ఇచ్చటనే మకాము చేసెను. స్లీడర్ల విశ్రాంతిగదిలో దీని గూర్చి వివాదము జరిగెను. రోగముచే బాధపడుచున్న సబ్జిక్టి యాపథమును సేవించక, శిరిడికి పోయిన మాత్రమున బాగగునా? అని మాట్లాడుకొనిరి. సబ్జిక్టిని వ్యాఖ్య చేసిరి. సాయిబాబాను నిందించిరి. నేను కూడ అందు కొంత భాగము వహించితిని. నేను చేసినది సమంజసము గాదని ఇప్పుడు సాయిబాబా నిరూపించెను. ఇది నాకు దూషణకాదు. నాకిది యాశీర్వచనమే. ఇది నాకు ఒక ఉపదేశము. నేనిక మీదట ఎవరిని దూషించరాదు. ఎవరిని నిందించరాదు. ఇతరుల విషయములో జోక్యము కలుగజేసికొనరాదు.”

పండరీపురమునకు శిరిడీ మూడు వందల మైళ్ళ దూరమున నున్నది. బాబా సర్వజ్ఞుడగుటచే పండరీపురములో స్లీడర్ల విశ్రాంతి గదిలో నేమి జరిగెనో, తెలిసికొనిరి. ఈ నడుమనున్న స్థలము, నదులు, అడవులు, పర్వతములు, వారి సర్వజ్ఞత్వమున కడ్డుపడలేదు. వారు సర్వమును జూడగలిగిరి. అందరి హృదయములలో గలదానిని చదువగలిగిరి. వారికి తెలియని రహస్యమేదియులేదు. దగ్గర నున్నవి దూరముగ నున్నవి ప్రతి వస్తువు కూడ పగటి కాంతివలె వారికి తేటతెల్లము. ఎవడయిన దూరముగా గాని దగ్గరగా గాని యుండనిమ్ము. బాబా సర్వాంతర్యామి యగుటచే వారి దృష్టి నుంచి తప్పించుకొనుటకు నీలులేదు. దీనిని బట్టి స్లీడరొక నీతిని నేర్చుకొనెను. ఒకరిని గూర్చి చెడు చెప్పరాదు. మరియు అనవసరముగ వ్యాఖ్యానము చేయరాదు. అట్లు బాబా అతని దుర్గుణమును పోగొట్టి సన్మార్గమందు పెట్టెను.

ఇది యొక స్లీడరు గూర్చినదైనప్పటికి అందరికి వర్తించును. కాబట్టి యీ కథ బోధించు నీతిని జ్ఞప్తియందుంచుకొని మేలు పొందెదము గాక.

సాయిబాబా మహిమ అగాధములు, వారి లీలలు కూడ అట్టివే. వారి జీవితము అట్టిదే. వారు పరబ్రహ్మముయొక్క యవతారమే.